

ตำบลจัดการคุณภาพชีวิตดีเด่น ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร

วิสัยทัศน์ “ช่องลมเมืองน่าอยู่ เขตชุมชนธรรม ก้าวล้ำ
มาตรฐานการศึกษา พัฒนาคุณภาพชีวิต”

ตำบลช่องลม อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร เป็น
ชุมชนประกอบด้วย ๔ กลุ่มชาติพันธุ์ ได้แก่ ภูเขา ไททรงดำ ไทยอีสาน
ไทยเดิม มีฐานะการปกครองเป็นเทศบาลตำบล ๘ หมู่บ้าน
ประชากร ๕,๘๑๘ คน มีผู้สูงอายุร้อยละ ๑๒.๔๔ มีโรงเรียน ๕ แห่ง

ศูนย์เด็กเล็ก ๑ แห่ง วัด ๖ แห่ง รพ.สต. ๑ แห่ง การพัฒนายึดแนวคิดการดำเนินงาน ๔ ฐาน คือ การทำงานเชิงรุก
สร้างการมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ผสมผสานภูมิปัญญาวัฒนธรรม และ ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ปัจจัยที่ทำให้
การดำเนินงานตำบลจัดการคุณภาพชีวิต สามารถตอบโจทย์แก้ไขปัญหาและสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนได้ มีดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

- การมีที่มสุขภาพตำบลทั้งภายในและภายนอก ภาครัฐประกอบด้วย เทศบาลตำบลช่องลม
โรงพยาบาลลานกระบือ รพ.สต.เกษตรศาสตร์ กศน.ตำบลช่องลม สถานศึกษาในเขตเทศบาล สาธารณสุข
อำเภอลานกระบือ ท้องถิ่นอำเภอลานกระบือ ท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร สำนักงานสาธารณสุข
จังหวัดกำแพงเพชร กรมกิจการผู้สูงอายุ ภาคประชาชน ได้แก่ อสม. ชมรมผู้สูงอายุตำบลช่องลม
ชมรมจิตอาสา ชมรม To be number one กลุ่มพัฒนาสตรี ชมรมวัฒนธรรม ๔ ไท กลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชน กองทุนโรงไฟฟ้าลานกระบือ บริษัท ปตท.สผ. และ สสส.
- การจัดการทุน ในชุมชน ทั้งทุนเงิน องค์ความรู้ ทรัพยากร ภูมิปัญญา ทุนทางวัฒนธรรม ทั้งในและนอก
ชุมชนสู่การจัดการคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ในด้านทุนเงิน มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน
ตำบลช่องลม โดยสมาชิกสมทบวันละ ๑ บาท เทศบาลตำบลสมทบปีละ ๕๐,๐๐๐ บาท จัด
สวัสดิการเกี่ยวกับการเกิด การศึกษา การ
เจ็บป่วย และการตาย ในด้านการจัดการทุนทาง
สังคม มีการสร้างและพัฒนาที่มสุขภาพตำบล
การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยการสำรวจและ
ขึ้นทะเบียน “รุกขมรดกของแผ่นดิน” การทำ
ทะเบียนต้นไม้สาธารณะ การรวมกลุ่มภูมิปัญญาสู่
เศรษฐกิจชุมชน

- มีการจัดทำแผนสุขภาพตำบลแบบมีส่วนร่วม ด้วยการจัดเวทีประชุมชมในหมู่บ้าน ตำบล การ การจัดทำฐานข้อมูลสถานะสุขภาพ ฐานข้อมูลตำบล TCNAP/RECAP ร่วมกับ สสส. การจัดทำข้อเสนอโครงการเสริมสร้างพลังเครือข่ายชุมชนท้องถิ่นจัดการคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ การติดตามความก้าวหน้าของแผนงานโครงการ กิจกรรม และการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินงาน พร้อมคืนข้อมูลให้กับประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยการจัดเวทีประชุม จัดทำเอกสาร รายงาน สรุปผล
- มีระบบการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ ทั้งภายในและภายนอก เช่น การประชุม การสื่อสารผ่าน ไลน์ website Facebook โดยงานประชาสัมพันธ์ของเทศบาลตำบลช่องลม เป็นต้น

ด้านกระบวนการดำเนินงาน

ตำบลช่องลม ได้มีการจัดการสุขภาพตามกลุ่มวัย โดยมีภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมแก้ไข ปัญหาของชุมชน เพื่อลดเสี่ยง ลดโรค ปรับพฤติกรรมของประชาชนในตำบลช่องลม ด้วย ๔ กิจกรรมดังนี้

๑. การประเมินเฝ้าระวัง คัดกรอง (Assessment) โดยแบบประเมินคัดกรองของหน่วยงานต่างๆ ที่กำหนดไว้ การสำรวจกลุ่มเสี่ยง
๒. การใช้มาตรการทางสังคม (intervention) โดยประกาศใช้ธรรมนูญสุขภาพตำบลเป็นกติกา ข้อตกลง ร่วมกันในการป้องกัน ป้องปรามสิ่งที่ไม่พึงประสงค์มิให้เกิดในชุมชน เช่น การลดปริมาณขยะครัวเรือนอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ต่อปี
๓. การสื่อสารเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (Advocacy) ด้วย social network การประชุม อบรม แข่งขัน การจัดกิจกรรมลดปัจจัยเสี่ยง ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรคที่เป็นปัญหาของชุมชน เช่น การปรับปรุงผิวจราจร ลดจุดเสี่ยงอุบัติเหตุ อุบัติภัยภายในหมู่บ้าน สร้างสถานที่ออกกำลังกาย ทำระบบระบายน้ำ การสื่อสารความรู้ การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
๔. ปรับปรุงแผนงานโครงการ (Improvement)

กิจกรรมที่มีการขับเคลื่อนสู่การแก้ไขปัญหาในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่

๑. การลดปัจจัยเสี่ยง อุบัติเหตุ อุบัติภัย ด้วยการปรับปรุงถนน จุดเสี่ยง ขึ้นป้ายเตือน อบรมให้ความรู้
๒. ยกระดับคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อย มีระบบรถรับ – ส่ง ผู้ป่วยผู้พิการ ผู้ป่วยติดเตียง ผู้ด้อยโอกาสตามนัด หรือกรณีฉุกเฉิน โครงการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง ปรับปรุงที่อยู่อาศัยผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ การตรวจสุขภาพฟันผู้สูงอายุ ผู้พิการ
๓. การสำรวจคัดกรองสุขภาพตามกลุ่มวัย การตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูก มะเร็งเต้านม การสำรวจสถานะทันตสุขภาพกลุ่มปฐมวัย วัยเรียน หญิงตั้งครรภ์และผู้สูงอายุ
๔. การเฝ้าระวังสุขภาพเกษตรกร (เกษตรกรมัยยั้งยืน) การตรวจหาสารไอโอดีนในเกลือ
๕. การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน เช่น การพัฒนากลุ่มส่งเสริมอาชีพทำไม้กวาดดอกหญ้า ทำพรมเช็ดเท้า แพนตาซี การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ การทำลูกประคบสมุนไพร ส่งเสริมอาชีพในกลุ่มผู้สูงอายุ เช่น

ทำกำนตาลห่วยโย ทำยาหม่องไพร ยาหม่องขมิ้น พิมเสนน้ำ น้ำมันเหลืองไพร สบู่สมุนไพร การทำ พวงมโหตร เป็นต้น

๖. การส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค ตามกลุ่มวัย เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันเด็ก จมน้ำและสร้างเสริมภูมิคุ้มกันการเสียชีวิตจากการจมน้ำ โครงการแอโรบิคแดนซ์เพื่อสุขภาพเด็ก เยาวชน และประชาชนบ้านวังยาง-บึงกระดาน โครงการวัคซีนป้องกันภัยและการตั้งครรภ์วัยรุ่น โครงการให้ความรู้โรคเอดส์กลุ่มเสี่ยงและวัยรุ่น โครงการเยาวชนรุ่นใหม่องค์ใส่ใจลดละเลิกบุหรี การดูแลผู้สูงอายุใน ภาวะพึ่งพิง เป็นต้น

ผลลัพธ์ ผลกระทบที่เกิดขึ้น

๑. มีระบบดูแลผู้สูงอายุในชุมชน ผู้สูงอายุได้รับการดูแลสุขภาพที่ดี มีโรงเรียนผู้สูงอายุ ที่ได้รับรางวัลชมรมผู้สูงอายุคุณภาพดีเด่น ระดับเขตสุขภาพที่ ๓
๒. เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผู้การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัยใน ชุมชนผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๙๖.๗๗ ประเมินสูงดี สมส่วน และส่วนสูงเฉลี่ยเด็กปฐมวัย ผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๗๑.๒๑
๓. มีกลุ่ม ชมรม บุคคลหรือครัวเรือนต้นแบบด้านการจัดการคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ เช่น ชมรมสร้าง สุขภาพ ออกกำลังกายวัฒนธรรม ๔ ไท ชมรมโรงเรียนผู้สูงอายุ กลุ่มต้นกล้ากองทุนแม่ของแผ่นดินบ้าน เกศกาสร ชมรมหมู่บ้านศีล ๕ โครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ธนาคารชยะ ธนาคารเวลา กลุ่มมัดคุเทศ น้อย กลุ่มจักรสาน ชมรมเศรษฐกิจพอเพียง กลุ่มสวดมนต์สภัญญะ บุคคลต้นแบบด้านสุขภาพและการ อนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรม บุคคลต้นแบบด้านการจัดการสุขภาพอารมณ์และความเครียด บุคคล ต้นแบบด้านจิตอาสาบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนร่วม ต้นแบบด้านสุขภาพแข็งแรง ต้นแบบด้านถ่ายทอดภูมิ ปัญญาท้องถิ่น
๔. มีผลงานเด่น ที่ส่งผลต่อการจัดการคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่ ดังนี้
 - ๔.๑ ตำบลต้นแบบระบบการดูแลระยะยาว (Long term care) เกิดช่องลมโมเดล ที่สามารถขยายผลสู่ ตำบลจัดการสุขภาพแบบบูรณาการ ๕ กลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม ตำบลใกล้เคียง
 - ๔.๒ เป็นต้นแบบโรงเรียนผู้สูงอายุที่มีระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยยึดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทาง เป็นแหล่งเรียนรู้ในระดับเขต ประเทศ ได้อย่างครบวงจร
 - ๔.๓ รองชนะเลิศโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นระดับจังหวัด ปี ๒๕๖๐
 - ๔.๔ รางวัลชนะเลิศหมู่บ้านปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ระดับเขต ปี ๒๕๖๒
 - ๔.๕ ชนะเลิศศูนย์เด็กเล็กปลอดภัย ระดับเขต ปี ๒๕๖๒
 - ๔.๖ รองชนะเลิศโรงเรียนสุขบัญญัติดีเด่นระดับเขต เขตสุขภาพที่ ๓ ปี ๒๕๖๒
 - ๔.๗ รางวัลพื้นที่ต้นแบบด้านการจัดการสุขภาพเด็กปฐมวัยแบบบูรณาการ
 - ๔.๘ รางวัลการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ระดับประเทศ ประจำปี ๒๕๖๒

๔.๙ ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพดีเด่นระดับเขต ศูนย์อนามัยที่ ๓

๔.๑๐ รางวัลศูนย์เด็กเล็กปลอดโรค ระดับเขต ปี ๒๕๖๐, ๒๕๖๒

๔.๑๑ ชนะเลิศอันดับ ๑ To be number one รุ่น Junior ระดับจังหวัด

๔.๑๒ ผ่านการประเมินการพัฒนาชุมชนเข้มแข็งด้านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในชุมชนปี ๒๕๖๑

๔.๑๓ เป็นพื้นที่ต้นแบบ ที่ศึกษาดูงาน มีแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่ถึง ๒๐ แหล่งเรียนรู้

